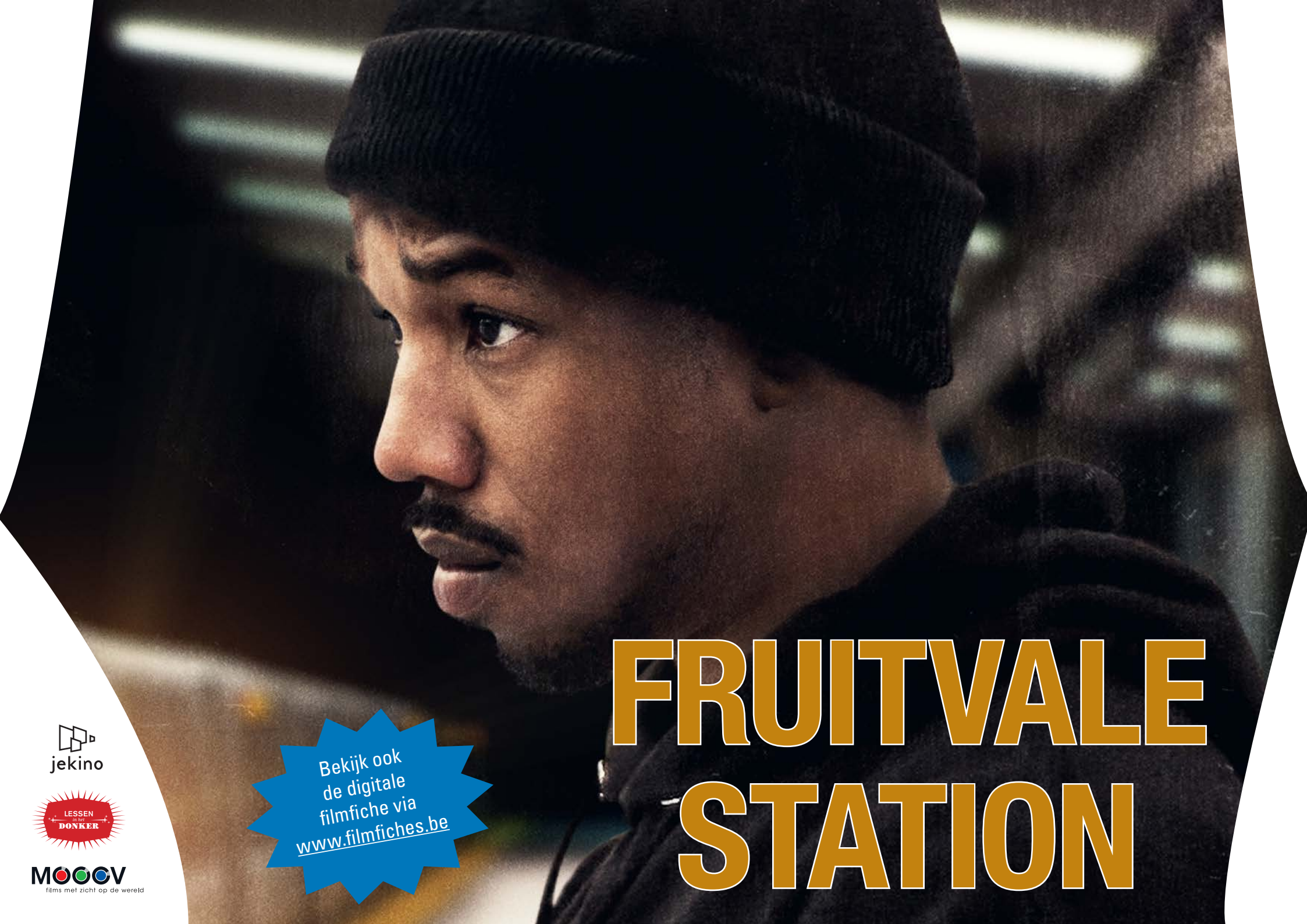

FRUITVALE STATION

Bekijk ook
de digitale
filmfiche via
www.filmfiches.be

jekino

MOOOV

films met zicht op de wereld

FRUITVALE STATION

Film en educatie...

... in het vertoningscircuit van *Lessen in het donker*, in het kader van Filmfestival MOOOV, ter gelegenheid van een workshop verzorgd door Jekino of van een film in de klas...

Het medium film kreeg een plaats in het lessenpakket van heel wat scholen, daarom zorgen wij graag voor een degelijke programmatie en pedagogische omkadering. We maken jaarlijks een pittige selectie van een 30-tal films uit het afgelopen seizoen, organiseren op heel wat plaatsen vertoningen en zorgen met kant-en-klare lesmappen voor een boeiende verwerking in de klas. Daarbij spelen we in op de eindtermen en ontwikkelingsdoelen.

In elke lesmap streven we naar een filmtechnische en inhoudelijke benadering van de film en focussen we op één filmterm.

www.jekino.be
www.moov.be
www.lesseninhetdonker.be

Doelgroep
FRUITVALE STATION:
vanaf 4de SO

Filmfiche op
het smartboard!
www.filmfiches.be

De digitale en visuele filmfiche bij FRUITVALE STATION is ideaal om de filmbespreking klassikaal via je smartboard te starten! Je vindt er de filmtrailer, interviews, beelden en interessante quotes! Een ideale aanvulling op de lesmap. (je vindt een fiche bij alle films uit het aanbod).

Inhoudstafel

Infofiche	2
Synopsis	
Technische kaart	
Filmprijzen	
In de pers	
Voor je naar de film vertrekt	
Regie & productie	3
Ryan Coogler	
Het ontstaan van het project	
Hoe werd Forest Whitaker betrokken	
De rol van Oscar Grant	
De rol van Wanda	
Reacties verzamelen bij de leerlingen	6
Verhaallijn & personages	7
Verhaallijn	
Personages	
Focus op montage	12
Amateurbeelden als confrontatie	
Tempo	
Flashback	
GSM	
Andere aspecten van de film	15
Regie	
Kostuums	
Bibliografie	18

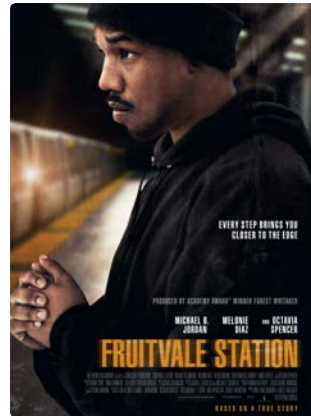
Infofiche

Kopieer de infofiche op de volgende pagina voor je leerlingen. Zo zijn ze meteen goed voorbereid op de voorstelling! Ook voor je collega's die de leerlingen vergezellen, kan dit een handige leidraad zijn.

Infofiche

Synopsis

Regisseur Ryan Coogler volgt het waargebeurde verhaal van Oscar Grant, een 22-jarige inwoner van de Bay Area (California, USA), die wakker wordt op de laatste dag van 2008 en voelt dat er iets in de lucht hangt. Niet zeker wat het is, ziet hij het als een teken om alvast te starten met zijn goede voornemens voor het nieuwe jaar: een betere zoon zijn voor zijn moeder, wiens verjaardag op 'New Year's Eve' valt, een betere partner zijn voor zijn vriendin Sophina, door vanaf nu helemaal eerlijk te zijn met haar én een betere vader te zijn voor Tatiana, hun geweldige vierjarige dochter. De dag start veelbelovend, maar al gauw komt het besef dat die verandering er niet zo vlot zal komen als gehoopt. Gesteund door zijn vrienden, familie en ontmoetingen met wildvreemden blijft Oscar vastberaden en telt hij vol goede moed af naar middernacht. Maar dan neemt de start van die nieuwe dag, dat nieuwe jaar, zijn nieuwe leven, een tragische wending...

Technische kaart

USA | 2013 | 84 min. | A-Film |
Engels gesproken, Nederlands ondertiteld

Regie: Ryan Coogler

Scenario: Ryan Coogler

Acteurs: Michael B. Jordan (Oscar Grant),
Melonie Diaz (Sophina), Octavia Spencer (Wanda)

Filmprijzen

Deze film won de competitie 'Un Certain Regard' op het Filmfestival van Cannes 2013. Op het Sundance Film Festival won hij zowel de Juryprijs als de publieksprijs. In totaal won de film maar liefst 10 prijzen en was hij 9 maal genomineerd. Tenslotte haalde hij 3 nominaties binnen (Beste film, Beste acteur en Beste actrice in een bijrol) op de Independent Spirit Awards in 2014 dat alom bekend staat als (een goede) waardemeter voor de Oscars.

In de pers

"Een brandend actueel en beklijvend drama."

[Focus Knack, 14 oktober 2013](#)

"'Fruitvale station' is een schokkend verhaal dat u met verstomming achterlaat."

[Cutting Edge, 7 oktober 2013.](#)

Vóór je naar de film vertrekt...

Als Ryan Coogler de beelden niet had gezien op Youtube over Oscar Grant, dan was de film er nooit gekomen. Straf toch? De film begint en eindigt met filmpjes, gemaakt door passagiers op de metro, die ze online gooiden en daarmee de feiten van dit verhaal aan de wereld wilden tonen. De regisseur koos ervoor om dit verhaal in een speelfilm te vertellen, niet in een documentaire. Zo wordt je als kijker nauw betrokken bij het verhaal van Oscar. Die rol wordt vertolkt door een zeer goede acteur, nl. Michael B. Jordan.

Regie en productie

Ryan Coogler

Ryan Coogler is een 26-jarige filmmaker uit de East Bay regio (California) en maakt al vijf jaar films. Hij behaalde zijn Master in Film- en televisieproductie aan de University of Southern California in mei 2011. Toch is FRUITVALE STATION zijn eerste langspeelfilm. In 2011 maakte hij, toen nog als student, de kortfilm FIG waarin een jonge straatprostituee de strijd aangaat om het behoud van haar dochter. Met die kortfilm won hij de Director's Guild of America Student Filmmaker Award, evenals de HBO korte Filmmaker Award. FIG werd ook uitgezonden op betaalzender HBO. Coogler woont nog steeds in de Bay Area waar hij naast het maken van films, werkt als begeleider in de jeugdgevingen van San Francisco.

Enkele voorbeelden van Cooglers' werk:

- De kortfilm LOCKS (2009) vertelt het verhaal van een jonge man uit Oakland, California (USA), die op een dag ontwaakt met een zwaarmoedig gevoel. Hij besluit om een wandeling te maken doorheen zijn eigen wijk tot aan de lokale kapperszaak....
- Twee jaar later maakt hij zijn tweede kortfilm THE SCULPTURE (2011).
- Zijn derde en voorlopig laatste kortfilm FIG (2011) is het hartverscheurende verhaal van een jonge straatprostituee die uit liefde voor haar dochter haar verleden achter zich wil laten en een nieuw leven wil starten.

Je zou kunnen zeggen dat de thema's en de verhaallijnen van deze 3 kortfilms een aanloop waren voor het scenario van FRUITVALE STATION.

Het ontstaan van het project

Regisseur Ryan Coogler groeide op in de Bay Area en was zelf getuige van de rellen naar aanleiding van de moord op Oscar Grant. De moord en de amateurbeelden op Youtube de volgende dag raakten hem heel diep. Ze deden hem beseffen dat het ook hem had kunnen overkomen aangezien hij ongeveer even oud is als Oscar en omdat de vrienden van Oscar veel gelijkenissen vertonen met zijn vrienden. Hij had nooit gedacht dat zoiets zou (kunnen) gebeuren in de buurt waar hij opgroeide.

Tijdens het proces zag Coogler hoe de situatie werd gepolitiseerd: afhankelijk van de politieke hoek waaruit de commentaar kwam, werd Oscar ofwel als een heilige voorgesteld, of als een monster dat kreeg wat hij verdiende die nacht. Oscar verloor in de mediastorm als het ware zijn menselijkheid. De beelden, het proces en de nasleep vulden Coogler met een groot gevoel van onmacht. Hij wilde iets doen om een verschil te maken en dacht dat te kunnen door het verhaal tot leven te brengen in een film. *"I saw the riots and the frustration and they didn't have an effect,"* aldus Coogler. *"If I can get two hours of people's time, I can affect them more than if they threw a trash can through a window,"*

Coogler baseerde zijn scenario op krantenartikelen over de feiten en over het proces. Met de hulp van Grants familie, Forest Whitakers' productiebedrijf en het Sundance Screenwriters Lab toont Coogler de dag die voorafging aan de moord. Dankzij de straffe acteerpresetaties (onder andere van Oscarwinnares Octavia Spencer) wordt het mensenleven achter het nieuwsbericht zichtbaar.

Hoe kwam Oscar-winnaar Forest Whitaker mee aan boord?

In januari 2011 - Ryan Coogler zat toen in zijn laatste jaar filmstudies - ontmoette hij Nina Yang, hoofd productie van Significant Production, het filmproductiehuis van Forest Whitaker. Coogler toonde Nina een paar van de projecten, waaronder FRUITVALE STATION en vertelde hoe dat project hem persoonlijk raakte. Yang was zo enthousiast dat ze meteen een afspraak opzette met Forest Whitaker. Een paar weken later deed Coogler zijn verhaal nog eens over aan beiden en ze waren onmiddellijk verkocht voor het idee.

De rol van Oscar Grant (Michael B. Jordan)

Coogler schreef het scenario met Michael B. Jordan in het achterhoofd. Hij zocht een acteur van dezelfde leeftijd als Oscar, iemand die beschikte over een groot bereik en charisma. Liefst met ervaring want hij zou de hele film moeten dragen. Hij wilde ook iemand die leek op Oscar, iemand met een warme glimlach en ogen die de kijker zouden grijpen, net zoals de echte Oscar deed. Coogler was dan ook ontzettend blij dat Michael B. Jordan zich ten volle engageerde voor het project.

De rol van Wanda (Octavia Spencer)

Zijn moeder is voor Oscar een belangrijke figuur. Ze geeft hem kracht en daarom moest voor deze rol ook iemand gevonden worden die dat op het scherm kon uitdragen. Op aanraden van zijn manager stuurde Coogler het script naar Octavia Spencer. Hij achtte de kans klein dat zij te strikken viel voor een film van een nieuwkomer aangezien Spencer net een Oscar had gewonnen voor haar schitterende vertolking in *THE HELP* (2011). Slechts een paar dagen later liet Octavia Spencer weten dat ze heel graag deel wilde uitmaken van dit project.

De filmmaker over actrice Octavia Spencer (Wanda): “Met haar charisma en professionalisme beïnvloedt ze letterlijk iedereen op de set. Daarnaast straalt ze ook enorm veel jeugdig enthousiasme uit en heeft ze een geweldig gevoel voor humor.”

Reacties verzamelen bij de leerlingen

Nadat de leerlingen de film bekeken hebben, zullen ze wellicht even tijd nodig hebben om hun eerste reacties te spuien. Hun enthousiasme, hun klachten of hun bemerkingen moeten eruit voordat ze klaar zijn voor een verdere analyse. We proberen hier al enkele aspecten aan bod te laten komen die interessant zijn voor de verdere bespreking.

- *Welke momenten uit de film zijn jou in het bijzonder bijgebleven? Waarom?*
- *Zou je nog meer films van deze regisseur willen zien? Waarom wel / niet?*
- *Hoe voelde jij je bij het bekijken van de film?*
- *Als je één gevoel zou moeten koppelen aan de film, welk gevoel zou dat dan zijn?*

OPDRACHT:

Laat de leerlingen elk één vraag of emotie over de film op een post it schrijven en hang die allemaal aan het bord. Gebruik deze post its als vertrekpunt voor een klasgesprek

Verhaallijn & personages

Verhaallijn

Amateurbeelden

De film start met amateurbeelden, gemaakt met gsm's van getuigen van de feiten. De film start dus met het einde van het verhaal, door het tonen van deze realistische en schokkende beelden. Hierna start het fictieve verhaal, gebaseerd op die waargebeurde feiten, een verhaal dat zich afspeelt binnen de tijdspanne van amper één etmaal.

Goede voornemens

De openingsscène toont Oscar en Sophina in bed tijdens het ontwaken. Als eerste zie je de gsm van Oscar en een gesloten zak met Marihuana, twee bepalende objecten die symbool staan voor hoe Oscar in het leven staat.

Oscar: *"Wat zijn jouw goede voornemens?"*

Sophina: *"AfvalLEN"*

Oscar: *"Wat? Je bent mooi zoals je bent."*

...

Sophina: *"Wat zijn de jouwe?"*

Oscar: *"Ik ga stoppen met het verkopen van marihuana."*

Vervolgens gaat Oscar's gsm over en het is zijn vaste partner met wie hij drugs verhandelt.

Sophina: *"Vandaag ga je niet op pad, je blijft thuis."*

Een duidelijk plan

Oscar start de dag vol goede moed en heeft een duidelijk plan. Eerst brengt hij dochter Tatiana naar de opvang en daarna Sophina naar haar werk. Tijdens de rit probeert hij zijn vriendin opnieuw te overtuigen dat hij oprecht zijn leven wil verbeteren. Liefdevol nemen ze afscheid van elkaar en Oscar rijdt alleen door. In de auto belt hij naar zijn moeder die jarig is.

Oscar: *“Vind je het nog steeds goed dat ik een paar krabben meebreng voor het eten vanavond?”*

Wanda: *“OK. En breng nog een paar pakjes gedroogde garnalen mee als je wil. Ik betaal je vanavond terug.”*

Oscar: *“Hoeft niet hoor, ik neem dit voor mijn rekening.”*

Wanda: *“Ok, maar je betaalt dit toch wel met het geld van je job hè?”*

Oscar: *“Ja ma, ik krijg er ook korting.”*

Wanda: *“Ok dan, tot vanavond. Ik hou van je.”*

Oscar: *“Ik ook van jou, tot straks.”*

Familieman

Oscar rijdt de parking op van de kinderopvang om Tatiana op te halen. De camera volgt hem naar achteren waar de kinderen samen buitenspelen onder het toezicht van de juf, die glimlachend toekijkt. Tatiana ziet haar vader en rent naar hem toe. Beiden zetten zich even aan een klein tekentafeltje.

Tatiana: *“We hebben vandaag tikkertje gespeeld en niemand kon mij pakken!”*

Oscar: *“Oh ja? Denk je dat je sneller bent dan je papa? Hè, wat is dat daar?” (wijst in de lucht en zet het op een lopen)*

Tatiana (lachend): *“Je speelt vals!”*

De metro

Wanda staat af te wassen na het familiediner. In de keuken krijgt ze gezelschap van haar zoon die ze bedankt voor een heel fijne avond/verjaardag. Ze vraagt hem naar zijn plannen voor de avond. Oscar zegt dat ze een rustige avond tegemoet gaan. Wat drinken in de stad met wat vrienden. Wanda is er niet onmiddellijk gerust in wanneer Oscar zegt dat hij de chauffeur is van de bende. Ze raadt hem aan om de metro te nemen, zo kan ook hij zich wat laten gaan en zich amuseren.

New Year's Eve

Oscar, Sophina en hun vrienden verzamelen in de metro om naar hun eerste locatie te gaan. Nadat ze daar wat gedronken hebben en voortgaan naar de volgende locatie moeten twee dames in het gezelschap dringen naar het toilet. Oscar kan met zijn warme glimlach en zijn charme een winkelier overtuigen om toch nog even open te houden en de dames gratis naar het toilet te laten gaan. Terwijl hij wacht arriveert een blank koppel van wie de zwangere vrouw ook dringend naar het toilet moet. Opnieuw krijgt Oscar het voor elkaar om ook haar binnen te laten, ondanks het feit dat de winkelier uitdrukkelijk had gezegd niemand anders meer toe te laten. Terwijl ze samen wachten raakt Oscar aan de praat met de man, die een succesvol ondernemer blijkt en wel gecharmeerd is door de fijne geste van Oscar. Terwijl Oscar's vrienden terugkomen geeft de man hem zijn business kaartje met de melding dat hij hem maar moet bellen na de feestdagen. Oscar is zichtbaar en aangenaam verrast en antwoordt dat hij dat zeker zal doen. Deze scène is een mooie illustratie van een hartelijk contact tussen blanken en zwarten, in schril contrast met wat komen zal...

Volgende halte: Fruitvale Station

Onderweg naar de plek waar ze zullen aftellen naar het nieuwe jaar, loopt de metro redelijk wat vertraging op. Het lijkt erop dat ze dat speciale moment in de metro zullen moeten houden. Niet erg, Oscar en zijn vrienden zetten wat muziek op en zorgen er zo voor dat het gezellig wordt in de metro. Hier en daar wordt zelfs wat gedanst. Midden dit feestgedruis botst Oscar op een oude rivaal. Het komt tot een stevige rel tussen de twee vriendengroepen en de metropolitie wordt verwittigd. Bij de volgende metrohalte - Fruitvale Station - blijven de deuren open tot de politie de daders gevonden heeft. Oscar en zijn vrienden proberen zich schuil te houden maar al gauw worden drie van hen herkend en opgepakt. Ook Oscar wordt opgepakt en de vier jonge mannen worden vastgehouden tegen de muur. Ondertussen is de rest van de vriendengroep waaronder Sophina, uit de metro geraakt. Ze wachten buiten tussen de menigte op de rest van de groep, die echter maar niet komt... . De vier jongens worden hard aangepakt door de politieagenten en terwijl het metrostel nog altijd met geopende deuren stilstaat, beginnen mensen opnames te maken van het politieoptreden, met hun gsm. Er klinkt geroep vanuit verschillende hoeken. Niet alleen de agenten en het viertal schreeuwen op mekaar, ook de medereizigers joelen dat de agenten hen met meer respect moeten behandelen. Oscar neemt het op voor zijn vrienden en kan het niet aanvaarden dat ze onheus worden behandeld zonder echt iets fout te hebben gedaan. Het lukt Oscar niet de gemoederen te bedaren, integendeel, de situatie loopt volledig uit de hand en plots klinkt er een schot. Oscar is neergeschoten... .

Personages

Oscar Grant

Oscar Grant woont als zwarte jongeman in een kleurrijke buurt. Uit de auto's schalt luide hiphop en Oprah Winfrey zorgt voor dagelijkse tips. Oscar is niet de ideale huisvader. Hij heeft geen werk, is net vrij uit de gevangenis en heeft ondertussen zijn vrouw bedrogen. Maar hij heeft een groot hart en wil zijn leven beteren.

Op 31 december 2008 doet hij boodschappen, haalt hij zijn dochter op van school en bezoekt zijn jarige mama. Het nieuwe jaar betekent voor hem een nieuwe start. Een beter leven.

Sophina

Oscar's vriendin heeft al veel geduld moeten tonen, maar steunt hem ook nu in zijn poging om terug op het rechte pad te geraken. Ze is een warme vrouw die tegelijk een goede partner, moeder en (schoon)dochter wil zijn. Ze lijkt echt te geloven dat dit de ommekeer is voor haar vriend.

Regisseur Ryan Coogler nam zowel Michael B Jordan als Melonie Diaz mee naar de buurt waar de tragedie zich afspeelde en bracht hen ook in contact met de echte Sophina, de moeder van Oscar en zijn vrienden.

Tatiana

Het vierjarige dochttertje heeft haar vader al voor de helft van haar leven moeten missen doordat hij opgesloten zat in de gevangenis. Toch heeft ze een heel goede band met hem. Zo vraagt ze in de eerste scène van de film, wanneer ze de slaapkamer van haar ouders binnenkomt, naar haar papa. Oscar en Tatiana hebben duidelijk een nauwe vriendschappelijke band met elkaar. Oscar plaagt zijn dochttertje graag en ook Tatiana kan daar helemaal in op gaan.

Wanda

Ook de moeder van Oscar merkt dat haar zoon oprecht meent dat hij wil veranderen. In de gesprekken met hem en in zijn handelen voelt ze duidelijk een verschil met de baldadige jongen die ze een jaar daarvoor nog wekelijks ging bezoeken in de gevangenis. Doordat je als kijker weet hoe het verhaal afloopt, krijg je het bijzonder ongemakkelijk wanneer ze haar zoon aanmaant om toch maar de metro te nemen.

Agent Caruso

Door zijn wat starre en rijzige uiterlijk maakt deze agent van de metropolitie een nogal negatieve eerste indruk op zowel de kijker als de personages. Wanneer het noodlot toeslaat, handelt hij uiterst professioneel, snel en heel menselijk naar Oscar toe. Hij tracht hem te kalmeren en je merkt duidelijk dat hij zich als overste schuldig voelt over wat er gebeurd is.

Vragen voor de leerlingen

- *Geloofde jij in het slagen van de goede voornemens van Oscar? Waarom (niet)?*
- *Omschrijf de relatie tussen Oscar en Sophina.*
- *Omschrijf de relatie tussen Oscar en Tatiana.*
- *Omschrijf de relatie tussen Oscar en Wanda.*
- *Welk gevoel overheerst na het zien van de film?*
- *Waarom koos de regisseur voor de titel Fruitvale Station? Wat zou een andere titel kunnen zijn?*
- *Hoe sta je tegenover het gedrag van de politieagenten?*
- *Ben je al eens in contact gekomen met machtsmisbruik? Mischien zelfs racisme? Hoe ga je daar mee om?*
- *Oscar komt op voor zichzelf en zijn vrienden. Zou jij dat ook doen? Waarom loopt het hier fout af?*
- *Verandert het gedrag van de politieagent(en) nadat het schot werd gelost?*
- *Omschrijf het hoofdpersonage Oscar. In welk soort milieu leeft hij (zijn vrienden, zijn woonst, zijn ouders, zijn studies of job)?*
- *Snap je dat Oscar voor de één een jongen is die het goed meent, maar voor de ander een misdadiger is?*

Opdracht voor de leerlingen

Kijkwijzer is een Nederlands systeem om ouders en opvoeders te waarschuwen tot welke leeftijd een televisieprogramma of film mogelijk schadelijk is voor kinderen (filmkeuring):

Geschikt voor alle leeftijden

Geschikt vanaf 6 jaar

Geschikt vanaf 9 jaar

Geschikt vanaf 12 jaar

Geschikt vanaf 16 jaar

Daarnaast zijn er pictogrammen die de reden van het advies aanduiden:

Geweld

Angst

Seks

Discriminatie

Drugs- en alcoholmisbruik

Grof taalgebruik

Laat de leerlingen in groepjes overleggen: welke waarschuwing zou jij aan FRUITVALE STATION geven? Je kan de pictogrammen makkelijk vinden op www.kijkwijzer.nl.

- Leg uit waarom je deze waarschuwing nodig vindt.
- Geef enkele voorbeelden om dit te illustreren.
- Voor welke leeftijdsgroep is deze film geschikt?
- Gaan de leerlingen akkoord met de keuzes die de andere groepjes gemaakt hebben? Waarom niet/wel?

In werkelijkheid werden volgende waarschuwingen meegegeven aan FRUITVALE STATION:

- Vanaf 16 jaar
- Geweld
- Grof taalgebruik

De missie van Ryan Coogler: "De feiten, het proces en de nasleep vulden me met een groot gevoel van onmacht. Ik wilde graag een verschil maken door het verhaal tot leven te brengen. Op die manier geef ik de kijker de kans tijd door te brengen met iemand zoals Oscar en kan ik misschien voorkomen dat een incident zoals dit opnieuw gebeurt."

Focus op montage

Amateurbeelden als confrontatie

De film begint met een amateurvideo, gedraaid op de bewuste nacht. Het dramatische einde wordt verplaatst naar het begin van de film. Na deze video keert de film terug naar eerder die dag, naar wat voorafging aan het fatale moment. De regisseur eindigt de film ook met echte beelden van een herdenkingsmoment waar we de dochter van Oscar Grant te zien krijgen.

Door zowel in het begin als aan het eind echte beelden te monteren en de eigenlijke 'film' er tussenin te plaatsen, confronteert de regisseur de kijker dubbel zo hard met het onderwerp van de film en met wat er met het hoofdpersonage gebeurt.

Door het vormverschil (mindere kwaliteit van beelden) is het verschil tussen feiten en fictie onmiddellijk duidelijk. In realiteit wordt deze lijn steeds dunner doordat we online alsmaar vaker geconfronteerd worden met amateurbeelden van rellen Deze beelden zijn niet gefilterd door nieuwsagentschappen, maar kunnen door eender wie op het internet worden gezet. Er is dus weinig tot geen controle op de herkomst en echtheid van de beelden. Dit is grotendeels te wijten aan de toenemende populariteit en kracht van sociale media (Facebook, Twitter, Youtube, ...). **Mensen posten vlot en in enkele seconden een foto, een gedachte, feiten of filmpjes waarbij ze niet altijd stilstaan bij de gevolgen of de impact die dit kan hebben.** De populariteit van zulke sites is de laatste jaren zo sterk gestegen dat we als kijker niet altijd goed weten hoe er mee om te gaan.

Laat ons voor deze film even het videokanaal Youtube uitlichten. Het medium is gebaseerd op interactie en dialoog tussen de gebruikers en is informatief en tegelijkertijd ontspannend. De slogan luidt: "Broadcast Yourself". Dat kan gaan van filmpjes waarin mensen hun grootste (zang)talenten tentoon spreiden of waar ze stap voor stap handleidingen geven bij allerlei producten of materialen. Je kan er echt alles vinden en YouTube is zeer invloedrijk. Het kan een hype creëren die zorgt dat ons leven totaal op zijn kop wordt gezet (kijk maar naar kindsterretje Justin Bieber), maar het kan er ook voor zorgen dat situaties ingewikkelder wor-

den gemaakt of worden uitvergroot. De impact hiervan op het leven van de betrokkenen is niet altijd te voorspellen. Meer recent wordt de motor achter de politieke rellen en veranderingen in het Midden-Oosten (zoals Tunesië, Egypte en Syrië) toegeschreven aan de vrijheid en de communicatiemogelijkheden die sociale media bieden.

Nu gsm's met videocamera gemeengoed zijn, haalt dat bij velen de paparazzo in hen naar boven. Je ziet een dronken schooldirecteur of een ruziënd koppel. **Alles kan gefilmd en meteen online gezet worden.** Het gebeurt spontaan en vaak niet met de intentie om kwaad te doen, maar het opladen op het internet **gaat zo vlot en snel dat er niet nagedacht wordt over de mogelijke gevolgen.** Die gevolgen kunnen positief zijn - FRUITVALE STATION was er bijvoorbeeld nooit gekomen als Ryan Coogler de beelden van Oscar in de metro niet had gezien - maar door die beelden is er ook massaal protest gekomen met rellen tot gevolg. Dit alles beïnvloedde de publieke opinie en het proces tegen de agent die Oscar neerschot. De man kwam al na een jaar vrij. Een vergelijkbare situatie was er bij de moord op Trayvon Martin, een zwarte tiener die door buurtwachter George Zimmerman werd neergeschoten nadat hij wat frisdrank en snoepjes had gekocht. Onder andere door de mediaheisa rond de zaak werd Zimmerman vrijgesproken.

Door dit soort beelden ongevraagd op het internet te zetten, kan je ook de privacy van de personen in kwestie schenden.

'Privacy bepaalt wie je bent' Edward Snowden (kersttoespraak 2013)

In zijn speech zegt Snowden (alias de klokkenluider): *"Een kind dat vandaag geboren wordt, groeit op zonder de notie wat privacy is, het zal nooit weten wat het betekent om een privémoment te hebben, een gedachte die niet is opgenomen en geanalyseerd. Dat is een probleem. Want privacy is belangrijk. Privacy stelt ons in staat te bepalen wie je bent en wie je wilt zijn."*

Vragen voor de leerlingen

- Wat is privacy? Vind je dat belangrijk? Hoe groot is jullie privacy? Wat zet je zoal online? Welke zaken deel je liever niet met de 'buitenwereld'?
- Heb je al eens iets online gezet waar je nadien spijt van had? Of waar je iemand mee kon kwetsen?
- Wat zou er anders zijn aan je leven als je géén online leven had (geen Facebook, Twitter, YouTube...). Kan je je voorstellen dat je zou leven zoals de generaties voor jou?

Tempo

Coogler hanteert waar het past een snelle, blitse montage en komt met enkele ongebruikelijke maar zeer goed gevonden ideeën, waaronder het uitvergroot tonen van de sms-jes die Oscar stuurt. De gsm was voor Oscar hét middel om te communiceren met zijn vrienden en familie. Het was zijn middel, zijn instrument om via korte berichten of gesprekken de band met iedereen die hem dierbaar was, te onderhouden. Regisseur Coogler verbeeldt dit op handige en verfrissende wijze door een aantal van die tekstberichten op het scherm te projecteren. Met die montagetechnieken sluit hij nauw aan bij de leefwereld van de jongeren waar het verhaal om draait.

In de scène net na het schot vertraagt het ritme van de film tot bijna slow motion. Op die manier creëert Coogler de sfeer die er op dat moment moet gehangen hebben in de metro; alsof de wereld stil stond. Door dit gevoel te versterken met een grimmige soundtrack kom je als kijker dicht bij het verwarrende gevoel van de personages.

Tenslotte bouwt Coogler met het tempo in zijn montage de film perfect op naar het einde toe, naar het sleutelmoment in de film. Op het moment van de schietpartij breekt hij het ritme en komt hij met een slow motion-achtige sequentie, gevolgd door langere scènes die de impact van het verlies van een partner, zoon of vriend versterken.

Flashback

Door de amateurbeelden aan het begin van de film in te zetten als een flashforward, geeft de regisseur alvast het einde en de plot van de film prijs. Dit maakt de hele film dan weer tot één grote flashback. De keuze hiervoor kwam tot stand tijdens de montageperiode en werd Coogler aangereikt door zijn twee monteurs. Zij vonden dit absoluut noodzakelijk omdat zij als buitenstaander helemaal niet op de hoogte waren van (de ernst van) de feiten. Hoewel Coogler dit anders aanvoelde en niet meteen de nood had om de beelden nog eens te zien, begreep hij de reactie van zijn monteurs wel. **Door de amateurbeelden aan zijn film toe te voegen, was hij er ook zeker van dat het grote publiek ze te zien zou krijgen. In de film leer je het slachtoffer kennen als een jong en dynamisch iemand. Hierdoor ga je de schietpartij als ze een tweede keer in beeld komt, anders bekijken.** Je ziet een slachtoffer dat onterecht van het leven wordt beroofd en een heleboel naasten met een leegte achterlaat. “*Dat was ook waarom ik de film in de eerste plaats wilde maken,*” besluit Coogler.

In de film zelf gebruikt Coogler ook nog een flashback. Tijdens de afwas-scène voelt de moeder dat de intenties van haar zoon dit keer oprecht zijn. De twee groeien steeds meer naar mekaar toe. Ter illustratie geeft Coogler een flashback van een bezoek - het

laatste - van Wanda aan haar zoon die in de gevangenis zit wegens drugsfeiten. Tijdens dit bezoek komt het tot een conflict tussen moeder en zoon omdat Oscar zich niet kan beheersen. Het komt tot een discussie tussen de twee en Oscar blijft alleen en gebroken achter met zichzelf.

Vragen voor de leerlingen

- *Herinner je je de twee flashbacks in de film? (De ene is wat meer verdoken dan de andere) Wat is het belang ervan voor het verhaal?*
- *Op welke manier beïnvloedt de montage het verhaal?*
- *Wat vind je ervan dat de sms-jes ook op het scherm geprojecteerd worden? Waarom zou de regisseur daarvoor kiezen?*
- *In welk mate bekijken jullie zelf amateurbeelden op het internet (Youtube) om op de hoogte te zijn van wat er in de wereld gebeurt? Blijft dit hangen? Gaan jullie verder op zoek naar meer info op nieuwssites,... of klik je gewoon verder naar het volgende filmpje?*
- *Waarvoor gebruik jij je Smartphone? Zou je nog zonder kunnen?*

Opdracht voor de leerlingen

- *Google Oscar Grant en vergelijk de feiten met de ‘feiten’ en beelden uit de film.*
- *Vergelijk de moord op Oscar Grant met de moord op Trayvon Martin (deze moord is hier meer in het nieuws geweest omdat president Obama zei dat hij Trayvon Martin had kunnen zijn)*
- *Zoek per twee een eigen merkwaardig nieuwsfeit (op Youtube of via een krantenartikel) en bedenk hoe je dit zou uitwerken tot een film(scenario). Wie gebruik je als hoofdpersonage, op welke feiten, personages leg je de nadruk...*
- *Wat vind je ervan dat dit merkwaardige feit terug te vinden is op Youtube? Schaaft het mensen die er in voor komen? Is het belangrijk dat heel de wereld het filmpje/de feiten te zien krijgt of draagt het niets bij tot het algemeen nut? Verduidelijk je mening.*

Andere aspecten van de film

Regie

Narratief verhaal vs documentaire

Het verhaal van Oscar Grant was een nationale mediahietze dat vele journaals vulde en voor controverses zorgde. Voer voor een documentaire zou je denken. Toch koos regisseur Coogler heel bewust en overtuigd voor een narratieve verhaallijn. Coogler is ervan overtuigd dat je door een juiste narratieve benadering veel dichterbij het personage kan komen dan via documentaire. In dit specifieke verhaal wilde hij het publiek zo dicht mogelijk bij Oscar krijgen.

Acteursregie

Alle acteurs vertolken hun rol heel sterk, maar voor regisseur Ryan Coogler was de acteursregie van het hoofdpersonage allesbepalend. Hij schreef het scenario met Michael B. Jordan in gedachten. Hij wist waar Jordan voor stond. In de film duikt Oscar soms van de ene emotie in de andere. Coogler moest nauwlettend in het oog houden of Jordan de juiste sfeer wist te vangen. Het feit dat de rol gebaseerd is op een echte persoon, iemand met familie en vrienden, zorgde voor extra druk. Daarbij komt dat de regisseur maar twintig dagen had om de hele film in te bekijken.

Niet-professionele acteurs

Coogler werkte met niet-professionele acteurs. De personages die de vrienden van Oscar vertolkten zijn in het echte leven de vrienden van regisseur Ryan Coogler zelf.

“Doordat we allen samen opgroeiden, kwam de vriendschap op het scherm realistisch over. Het klikte ook wonderwel met de hoofdrolspeler die hen bijstond met acteertips waar nodig,” zegt Coogler.

Vragen voor de leerlingen

- De meeste acteurs lijken heel sterk op het personage dat ze vertolken. Helpt dit om het verhaal geloofwaardig te brengen of ga je dan net op de verschillen letten?
- Hoe zouden de acteurs zich voorbereid hebben op hun rol?
- Zou jij als acteur gaan praten met de nabestaanden of zou je liever afstand bewaren?
- Waarom kiest de regisseur voor een fictiefilm, gebaseerd op waargebeurde feiten en niet voor een documentaire denk je? Wat vind je van deze keuze?
- Hoe denk je dat de nabestaanden van Oscar reageerden op de film?(antw: Sophina en Tatiana hebben de film nog niet gezien en zullen dat voorlopig ook niet direct doen volgens de regisseur. De moeder en nonkels van Oscar waren heel blij met het resultaat.)
- Filosoferen over film: Wat is de relatie tussen film en het echte leven? Kan een film helpen ons eigen leven (beter) te begrijpen? Wat is het belang van film in ons leven?

Opdracht voor de leerlingen

The story of your life! Stel dat iemand (of jij zelf) een film wil maken over jouw leven. Welke eigen ervaring(en) of gebeurtenis(sen) zou jij dan gebruiken om de film rond op te bouwen?

Kostuums

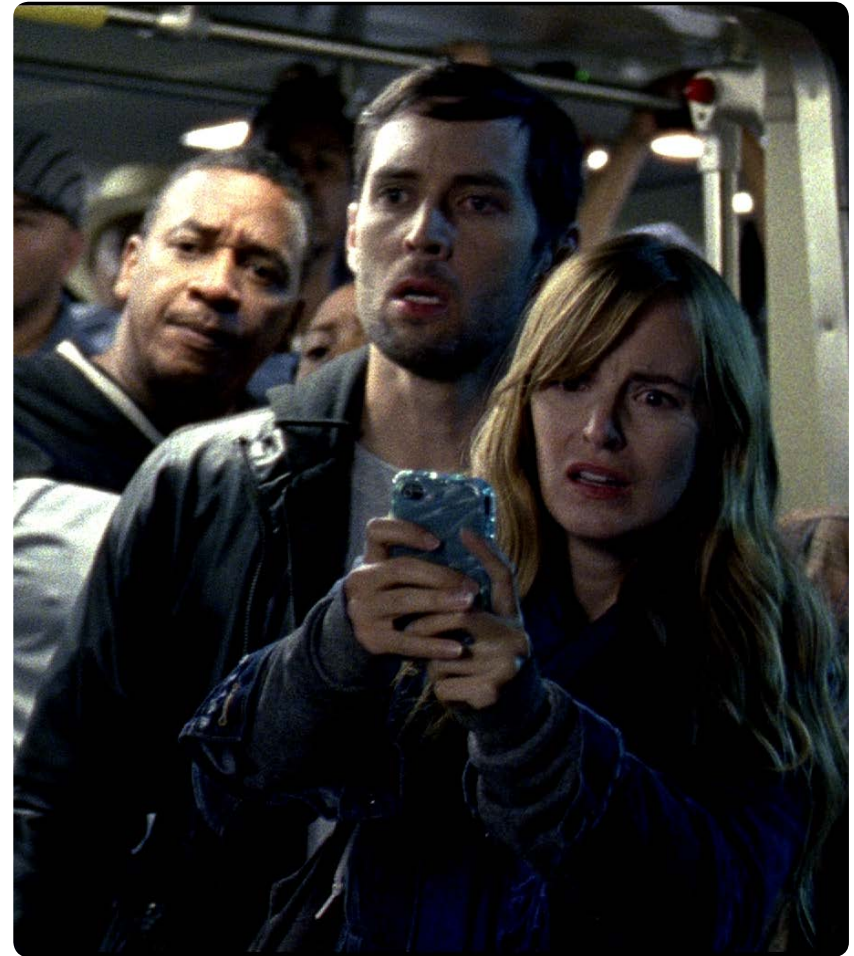
Op het eerste zicht lijkt het dat men in deze film weinig aandacht besteedde aan de kostuums, de kledij. Alles lijkt zo 'normaal'. Toch werd er met veel zorg en aandacht voor detail met de kleding omgegaan. De kleren die Oscar en zijn vrienden dragen, zeggen iets over hun achtergrond en zijn bepalend voor het gedrag van de agenten op het einde. **Zeker in die sleutelscène van de film draagt de kleding bij tot de perceptie van de machtsrelatie tussen de agenten (strak uniform, streng uiterlijk) en de vier vrienden (te grote broeken, truien, oorbellen, muts, ...).** Door de chaotische omstandigheden, het geroep en getier, raken zowel de agenten als de vier vrienden zo opgehitst dat ze niet meer helder kunnen denken en waarbij elk vanuit zijn positie (machthebber - onderdrukte) zijn gedrag laat afhangen van uiterlijke kenmerken en stigma's. De situatie onttaardt zo volledig. De ratio keert pas terug wanneer het schot gelost is, wanneer iedereen beseft dat ze de grip op de situatie verloren. Kortom: wanneer het te laat is.

Vragen voor de leerlingen

- Kies jij de kleren die je aan hebt heel bewust? Waarom? Zeggen die iets over wie je bent als persoon?
- Beoordeel jij wel eens iemand louter op basis van wat die persoon aanheeft?
- Wat is je standpunt over vooroordelen, stigma's? Betrap je jezelf er soms op?

Opdracht voor de leerlingen

- Als kijker beleef je het verhaal vanuit het perspectief van Oscar Grant. Bekijk het filmbeeld van de metroscène eens vanuit het standpunt van de politie of de andere metroreizigers. Wie ervaart wat? Begrijp je de reacties? Hoe zou je zelf reageren?
- Laat de leerlingen zoveel mogelijk stereotypes opsommen (ras, geslacht, leeftijd, enz.). Herkennen ze de stereotypes in deze film? Laat hen uitzoeken waarom ze gebruikt werden en wat het effect ervan is of zou kunnen zijn.

Bibliografie

- SCHOONJANS, A., Fruitvale Station: kroniek van een aangekondigde dood — <http://www.cuttingedge.be/films/fruitvale-station> (7 oktober 2013)
- LAMBERT, A., Fruitvale Station: DP Rachel Morrison
- <http://filmmakermagazine.com/75018-fruitvale-station-dp-rachel-morrison/#.UqSraOJnH50> (20 augustus 2013)
- SHAINA, The Source sits down with 'Fruitvale Station' director Ryan Coogler <http://thesource.com/2013/07/12/thesource-com-sits-down-with-fruitvale-station-director-ryan-coogler-2/> (12 juli 2013).
- *Production notes Fruitvale Station*, http://www.twcpublicity.com/downloads/production/fruitvale_station_production_notes.pdf (20 november 2013).
- THE VOID, Fruitvale Station op The Void Blogspot, <http://thevoid99.blogspot.be/2013/08/fruitvale-station.html> (4 augustus 2013).
- MALTIN, L., Fruitvale Station
- <http://blogs.indiewire.com/leonardmaltin/fruitvale-station> (12 juli 2013)
- http://en.wikipedia.org/wiki/Fruitvale_Station (20 november 2013)